

Posudek školitele na bakalářskou práci Michaely Klapkové

„Porovnání vývoje vybraných demografických charakteristik v severských zemích od roku 1990“

Předkládaná bakalářská práce Michaely Klapkové „Porovnání vývoje vybraných demografických charakteristik v severských zemích od roku 1990“ má 70 číslovaných stran, přičemž samotná textová část se rozkládá na 50 stranách. Práce má dvě přílohy, je rozdělena do pěti kapitol, včetně *Úvodu* a *Závěru*.

Téma práce, které si studentka zvolila, je velice aktuální s ohledem na výběr studovaného regionu. Ten je v mnohých ohledech častým objektem zájmu, jelikož severské státy jsou mnohdy dávány za určitý vzor v oblastech sociálních, genderových, ekonomických, ale i demografických aspektů. Většina prací však je zaměřena selektivně na jednotlivé státy, nebo pouze na „skandinávské státy“, a proto ucelená demografická studie, zaměřující se na populační vývoj všech pěti severských států (Island, Dánsko, Norsko, Švédsko a Finsko) a jejich vzájemné porovnání je zajisté přínosná.

Práce má logickou strukturu – nejprve je v *Úvodu* nastíněno vymezení studovaného regionu, cíl práce a vstupní hypotézy; následuje kapitola teoreticko-metodologická, kde jsou velmi podrobně a detailně popsány základní východiska k dané problematice. Je nutné především vysoce ocenit kapitolu *Diskuse s literaturou*, v níž autorka ukázala neobvyklý přehled a především schopnost velmi čtivým způsobem shrnout dosavadní problematiku v již publikovaných pracích. Přehled použitých metod analýzy a zpracování vstupních dat odpovídá dosaženým znalostem, které studentka v rámci svého dosavadního studia získala. Ve třetí kapitole je pak představena základní charakteristika severských zemí, a to nejprve studovaného regionu jako celku, posléze se zaměřením na jednotlivé státy.

Stěžejní částí práce je čtvrtá kapitola, jejímž obsahem je demografická charakteristika severských zemí. Postupně jsou zde pomocí základních demografických metod analýzy srovnány početní stavy a struktura přírůstků obyvatelstva, pohlavně-věková struktura obyvatelstva, základní ukazatele plodnosti (úhrnná plodnost, specifické míry plodnosti, průměrný věk matky při narození dítěte a podíl mimomanželsky narozených dětí) a úmrtnosti (kojenecká úmrtnost, naděje dožití při narození a ve věku 65 let). Vše je velmi dobře doplněno přehlednými grafy a především slovním popisem, který je opět na velmi slušné úrovni, často opřen o poznatky z nastudované literatury. Škoda jen, že porovnání křivek studovaných severských států s křivkou za státy EU15 zůstalo jen u ukazatelů věkové struktury, protože by zajisté specifičnost sledovaného regionu vycházela velmi dobře i v porovnání těchto křivek i u ostatních sledovaných ukazatelů. Na konci této stěžejní kapitoly je pak vložena podkapitola, ve které se autorka kromě shrnutí sledovaného demografického vývoje snaží krátce nastínit i perspektivy budoucího vývoje, a to pomocí využití populační prognózy EUROPOP2010, resp. jejího konvergenčního modelového scénáře. V rámci této kapitoly je také provedena shluková analýza šesti základních demografických ukazatelů třiceti států Evropy, a to na začátku (rok 1990) a na konci sledovaného období (2011), jejíž snahou je potvrdit všeobecně vnímanou demografickou specifičnost severských zemí v rámci Evropy. K použité metodologii by se zde daly najít určité výhrady, neboť autorka nezkoumala vzájemnou korelaci vstupních dat, která je pro správné provedení shlukové analýzy zapotřebí; proto je nutné brát výsledky spíše jako orientační, a to i přes to, že se potvrdilo specifické postavení severských států v rámci Evropy.

V *Závěru* autorka velmi podrobně shrnuje získané poznatky a na jejich základě verifikuje jednotlivé vstupní hypotézy. I zde autorka projevila svou schopnost zpracovat odborný text podobného charakteru. To také dokládá rozsah použitých zdrojů, který je výrazně rozsáhlejší, než u ostatních prací podobného typu (přehled

literatury a použitých datových zdrojů se rozkládá na osmi stranách, přičemž naprostá většina je cizojazyčného původu).

V celé práci je naprosté minimum chyb, a to jak typografických (pouze zůstaly ojedinělé chybně psané pomlčky, několik hůře formátovaných odstavců apod.), tak v otázce správného citování literatury (v závěrečném přehledu není uveřejněn zdroj Janoudová, 2004 (citována na s. 10); na s. 16 u citace Anderson, 2004 není jasné, zda se jedná o citaci 2004a či 2004b dle seznamu literatury). Práce působí velmi konzistentně, je graficky přehledná, což jen podtrhuje ve spojení se schopností psát text poměrně čtivým a zajímavým způsobem kladný dojem z předkládané práce. Je na místě také zmínit aktivní přístup Michaely Klapkové při zpracovávání práce, její samostatnost a v určitých chvílích až zarputilost (myšleno pozitivně) zpracovat dané téma.

Z výše uvedeného hodnocení je zřejmé, že práce splňuje požadavky kladené na zpracování závěrečných prací podobného typu, a proto

navrhuji přijmout překládanou bakalářskou práci k obhajobě.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2013-06-04